

EL RESPECTE DE L'ENTORN AGRARI I EMPRESARIAL

L'INSTITUT AGRÍCOLA aconsegueix el respecte de l'entorn agrari i empresarial del municipi de Penelles envers el projecte d'implantació d'una planta de tractament de purins.

El rerefons: La compatibilitat de la gestió de les dejeccions ramaderes i el respecte a l'activitat empresarial agrària i l'acció social.

Arrel d'una recent Sentència del Jutjat Contenciós Administratiu de Lleida en un procediment judicial en el que l'INSTITUT AGRÍCOLA ha estat part voluntàriament, aprofitem l'ocasió per parlar d'un tema d'especial rellevància, al que costa fer-ne front i assumir les responsabilitats adients.

Des de bon principi, sempre hem recolzat, i així ho seguirem fent, a empresaris i ramaders, per afrontar els problemes que es deriven de la gestió de les dejeccions ramaderes i la seva valorització com a fertilitzants.

Malauradament, la manca d'una línia estratègica i definida per part de les administracions, genera que no s'adoptin les actuacions encertades i necessàries per assegurar una correcta gestió.

En primer lloc us volem fer partícips del referit cas en què el Jutge ha desestimat, després d'un procediment que ha durat més de tres anys —i on actualment ja s'ha declarat la Sentència com a ferma— la possibilitat d'implantar una planta de tractament de purins per a obtenir-hi biogàs per contravenir les normes d'ordenació urbanístiques municipals i territorials existents.

Vagi per endavant que certament l'INSTITUT AGRÍCOLA sempre ha recolzat i reconegut aquest tipus de plantes, com un mitjà o sistema de gestió per a les dejeccions, entre d'altres.

No obstant, en aquest cas, els promotors de la planta de valorització de purins i altres subproductes orgànics volien ubicar-la en una zona on s'afectava clarament, pel seu immediat veïnatge, a diverses activitats econòmiques agràries: un celler, una ermita, un restaurant, un antic molí i un centre sociosanitari d'assistència per a discapacitats. Apart, la seva construcció, afectava uns valors paisatgístics d'especial interès agrari per a la zona, protegits per la normativa urbanística.

Òbviament la implantació d'una planta de valorització de purins pot no ser compatible amb la conservació i manteniment del paisatge agrícola tradicional. En el nostre cas les afectacions per olors i contaminants que podia generar afectaria greument al patrimoni històric i cultural, a les explotacions vinícoles, turístiques i assistencials veïnes, així com provocaria un greu impacte visual. Així ho va entendre el propi Ajuntament de Penelles i el Departament de Territori i Sostenibilitat, que varen denegar l'autorització. Però tot i així, el promotor de la planta ho va recórrer judicialment.

Per tant, en recolzament de varis socis nostres —titulars de les activitats que es veurien afectades— ens vàrem personar en el judici —com a demandats— amb l'objectiu de defensar els referits valors econòmics i la integritat agrària de l'entorn. La part actora defensava, mitjançant la seva demanda, que havia obtingut la llicència requerida per silenci administratiu estimatori pel transcurs del temps requerit per la llei. Però desconeixia que les lleis urbanístiques impedeixen adquirir per silenci administratiu facultats que vagin contra el planejament o les normes d'ordenació urbanístiques. Tesi que defensava l'INSTITUT AGRÍCOLA. **Així doncs, és necessari que la instal·lació o l'obra projectada pel particular, apart de complir les normes ambientals, també sigui conforme amb l'ordenament urbanístic.** I especialment que l'esgotament del termini per resoldre l'expedient de llicència no equival a l'atorgament de la mateixa si l'actuació projectada no és conforme a la normativa urbanística.

Aquesta consolidada posició del dret positiu i la jurisprudència va ser també recollida per la Sentència. Els informes demostraven —i tal i com vàrem defensar nosaltres— que la planta projectada, tant per la seva ubicació com pel seu disseny, no garantien que no s'afectés negativament el desenvolupament normal de les explotacions agràries de producció i de comercialització vinícola, així com de restauració i actuació social. I així ho va recollir la referida Sentència, en la que s'estimen els nostres arguments. Tot seguit reproduïm fragments de la Sentència que recullen les raons per les quals es desestima la possibilitat de concedir la llicència ambiental a la planta de valorització de purins:

“(...) En conseqüència ja s’ha d’entendre que la ubicació de la planta cogeneradora fa diluir l’interès social que podria dur implícit. Precisament, la finalitat primordial del dret urbanístic, passa per una utilització racional del sòl tal com clama l’apartat primer de l’article 4 del Text Refós de la Llei d’Urbanisme de Catalunya. En aquest cas, ajuntar dues activitats de difícil convivència, no es considera afí als principis que rauen en les bases del dret urbanístic i encertadament així ho va entendre la Comissió Territorial d’Urbanisme en la seva resolució, doncs la finalitat del dret urbanístic passa per fer compatibles la qualitat de vida, l’activitat econòmica i el patrimoni històric i cultural, però no inutilitzar aquest valors de forma innecessària.

Per altra part, s’ha de tenir en compte que el sòl està particularment protegit esdevenint sòl agrícola de Valor i no resulta de l’expedient cap impediment per a que aquesta activitat no es pugui emplaçar en un sòl menys protegit, com ho pot ser un sòl no urbanitzable corrent. En definitiva, a més que el projecte, en la seva ubicació actual perdria tor al seu interès general per perjudicar un conjunt d’interès rellevant pel municipi, resulta que també contravindria la finalitat d’aquest tipus de sòl que no és altra que prioritzar la conservació i recuperació del paisatge agrícola tradicional evitant alteracions de la fisonomia del paisatge.

Corol·lari de l’anterior queda constatat que l’eventual atorgament d’una llicència ambiental infringiria l’ordenament urbanístic aplicable, per això s’ha d’entendre que no escau considerar que la llicència ambiental sol·licitada estigui sotmesa al règim general del silenci positiu. Seguint el mateix raonament, no és possible obligar a l’Ajuntament a que es dicti la pretesa certificació del silenci positiu que centra l’objecte d’aquest procés. (...)”

L’INSTITUT AGRÍCOLA va creure oportú participar en aquest procés, amb l’objectiu de defensar l’activitat econòmica d’unes explotacions vinícoles, que es veien clarament amenaçades. Certament, les plantes de valorització de purins són un encert per a la gestió de les dejeccions ramaderes. **Però en aquest cas, la seva ubicació generava que el remei seria pitjor que la malaltia.**

La poca sensibilitat i presa de posició del Govern en matèria del tractament de purins.

El cas explicat ens serveix també per a fer palès la deriva del Govern respecte de les dejeccions ramaderes, i, especialment, dels purins. Ves per on, recentment es va publicar l’Ordre AAM/337/2014, per la qual s’aproven els ajuts per a la gestió del purins per a l’any 2015. Aquesta norma sorgeix a resultes de la situació del tancament de les plantes d’assecatge de purins com a conseqüència dels nous paràmetres retributius de les instal·lacions de producció d’energia elèctrica a partir de fonts d’energia renovables, cogeneració i residus. Molts ramaders de Catalunya que portaven el purí de les seves explotacions a aquestes plantes han de canviar el sistema de gestió que en feien ja que s’han quedat sense poder accedir a dites plantes. Amb aquesta norma s’intenta pal·liar l’impacte del tancament de les plantes, unint tota una sèrie d’ajuts, per tal de minimitzar l’impacte i oferir urgentment solucions econòmiques als problemes de gestió esdevinguts envers les dejeccions de les explotacions ramaderes.

Així, aquests ajuts consisteixen bàsicament en subvencionar una part del cost del transport del purí en funció de la distància on es puguin transportar o bé a la creació d’infraestructures de gestió dels purins i instal·lació de sistemes de tractament. Tanmateix, es disposen altres ajuts destinats a la compra de cisternes per al transport equipades amb aplicadors de purins al sòl, compra d’equips d’aplicació de purins al sòl que es puguin adaptar a cisternes que no el portin incorporat, equips de mesura dels nutrients, compra de basses mòbils o la construcció de basses.

Resta evident així, que tota aquesta disposició d’ajuts evidencia les dificultats per a gestionar la problemàtica d’un sector fonamental per al present i futur de la nostra societat. I no per a manca de recursos ni de capacitat si no per no utilitzar els mitjans intel·lectuals i materials necessaris en el moment oportú. Esperem que tots aquests esdeveniments, aboquin als nostres governants al necessari bé comú.

Per tant, interessem a l’Administració per a que dugui a terme, d’una vegada per totes, una política adient, engrescadora i definitiva per trobar, finalment, la solució a la gestió dels purins. No podem anar donant tombs a tort i a dret com portem fent anys. La política de posar pedaços no duu enlloc. No es tracta de donar píndoles i remeis temporals, ara subvencionant una cosa, ara una altra. Cal una actuació clara i contundent, amb la participació de tots els sectors implicats, incloent-hi els productors, les organitzacions empresarials agràries, els centres tecnològics i les universitats. D’altre manera la situació cada cop serà més insostenible i el sector ho seguirà patint, com passa, malauradament, sempre.